

Glas Slavonije

BELI MANASTIR - DESETA OBLJETNICA OGRANKA MH

Briga o kulturnom životu jedinog baranjskog grada

Objavljeno 8. studenoga 2013.

Predstavljena knjiga “Rođenje, brak i smrt - stanovništvo južne Baranje u 18. stoljeću”

- Zahvaljujem vam za poseban trud uloženi u organiziranje vrijednih kulturnih događanja - riječi su kojima je gradonačelnik Belog Manastira Ivan Doboš, dao do znanja kako je ogranak Matice hrvatske, dakako uz Centar za kulturu, gotovo jedini koji skrbi o kulturnom životu jedinog baranjskog grada.

Čine to belomanastirski “matičari” već punih 10 godina, a da je bilo sreće i eventualno drugačijeg razvoja povijesnih događaja, činili bi to i znatno duže.

- Prvi pokušaj osnivanja ogranka dogodio se 1972., kada jača uloga MH diljem Hrvatske. Proljeće i Karadorđevo razlozi su zbog kojih su i baranjski osnivači osjetili “kristalnu noć” - rekla je prilikom predstavljanja 9. broja Godišnjaka i svečanosti organiziranoj u povodu obilježavanja 10. godišnjice osnutka ogranka njegova predsjednica, Julijana Vladetić. U razdoblju dubokog razočarenja i samozatajnosti “matičari” su djelovali kroz razne institucije i KUD-ove.

- Trajalo je to 20-ak godina, do 1991., kada je drugi put uslijedio pokušaj osnivanja ogranka. Već su bile otisnute pozivnice za 6. srpnja, datum za koji je bila planirana nesuđena osnivačka skupština. Međutim, došli su tenkovi, a ostalo je povijest - prisjetila se Vladetić. Ipak, nakon više od tri desetljeća došao je dan osnivanja belomanastirskog ogranka Matice hrvatske.

- Osnivači su ideju uvijek nosili u srcu. Nažalost, cijenu pokušaja osnivanja platili su otac i sin, Pavo i Vladimir Zemljak, mučki ubijeni tijekom okupacije. San se ostvario u svibnju 2003., kada je ogranak konačno osnovan - objasnila je.

Deveti broj Godišnjaka

Tijekom deset godina organizirali su belomanastirski “matičari” čitav niz promocija knjiga, razgovora s poznatim osobama iz svijeta kulture, koncerata i sličnih događanja, te izdali devet Godišnjaka, na što su posebno ponosni.

- Godišnjaci pokrivaju različite teme, ali važno je da se one najviše odnose na Baranju. Nastojimo i da autori budu Baranjski, ili na bilo koji način vezani uz nju - rekla je, tvrdeći kako Baranjski najbolje mogu svjedočiti o regiji u kojoj žive ili su u njoj živjeli. U posljednjem su broju objavljeni tekstovi mladih autora, netom završenih učenika koji na razne načine istražuju Baranju. Urednik Godišnjaka Edo Jurić, pojasnio je kako je nastajanje Godišnjaka dugotrajan proces pa je posebno zadovoljstvo ukoričiti ga. Kao i svaki put do sada, na naslovnici je fotografija Maria Romulića, a financijski su ga poduprli Grad Beli Manastir i Ministarstvo kulture RH. Promociju uvijek prate i dodatani sadržaji, a ove su godine svoju poeziju predstavili Stipo Benak-Šemenjata i Ljubica Juračić.

Rođenje, brak i smrt

Obilježavanje 10. godišnjice osnutka ogranka MH nastavljeno je predstavljanjem knjige docentice Filozofskog fakulteta u Osijeku Dubravke Božić-Bogović “Rođenje, brak i smrt - stanovništvo južne Baranje u 18. stoljeću”. Knjiga je nastala proučavanjem matičnih župnih knjiga katoličkih župa južnog dijela Baranje. Nije, kao neka slična djela, puko nabranje činjenica i pregršt brojki, nego znanstveno relevantna, ali zanimljiva priča koja opisuje život običnih ljudi u 18. stoljeću.

- Još kao studentica zagrijala sam se za južnu Baranju, izuzetno zanimljivo područje zbog mnoštva etničkih skupina, brojnih doseljavanja i mnogo suprotnosti - rekla je autorica. Sadrži knjiga i neke statističke podatke, ali nadasve zanimljive. Tako je, primjerice, zaključila kako je najviše djece tada rođeno tijekom listopada i rujna, kako su se ljudi ženili svim danima, ali najčešće utorkom i četvrtkom. Prosječna starost ženika bila je 21, a nevjesta 19 godina, a kod baranjskih Švaba nevjeste su češće bile starije od mladoženje. Najčešće ime bilo je Ivan, a prezime Horvat. Najavila je Božić-Bogović nova istraživanja života u 18. stoljeću, ovaj put pravoslavaca i kalvina.

U sklopu obilježavanja obljetnice, u župnoj crkvi svetog Martina, nakon svete mise, promoviran CD “Marijo, o mili glas”, pučkih pjevačica crkve svetog Lovre iz Baranjskog Petrovog Sela. Ivica GETTO